

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВК 9 Дизайн архітектурного середовища

Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування

за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

на першому рівні вищої освіти.

Розробник:

Дмитро БОРОДАЙ, доцент
Яна БОРОДАЙ, старший викладач

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри архітектури та інженерних вишукувань	протокол від <u>04.06.2025</u> № <u>14</u>
	Завідувач кафедри Дмитро БОРОДАЙ

Погоджено:

Гарант освітньої програми Дмитро БОРОДАЙДекан факультету, де реалізується освітня програма Олександр СОЛАРЬОВ

Рецензія на робочу програму надана

 Червоний О.М.
 Андреев С.І.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

 (Надіє Бородай)
Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ВК 9 Дизайн архітектурного середовища		
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту/ кафедра архітектури та інженерних вишукувань		
3.	Статус ОК	Вибірковий компонент		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Освітній компонент може бути запропонований для освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування», кваліфікація: бакалавр архітектури.		
6.	Рівень НРК	6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денне – 6/7 семестр, 15 тижнів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Денне – 5		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) Денна		
		Лекційні 14	Практичні /семінарські 46	Лабораторні - 90
10.	Мова навчання	українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к. арх., доцент Бородай Дмитро Сергійович ст. викладач Бородай Яна Олегівна		
10.1	Контактна інформація	кабінет 431e; т. +380503074270; dimaboroday@gmail.com т. +38994855814; yana_voloshina91@ukr.net		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Дизайн архітектурного середовища» є вибіркоким компонентом, що спрямований на розвиток композиційної свідомості та умінь вибору оптимальних рішень у сфері середовищного дизайну. Освітній компонент окреслює теоретичні засади становлення дизайну архітектурного середовища, визначає специфіку роботи архітектора-дизайнера на різних рівнях формоутворення штучного простору, висвітлює основні аспекти художнього моделювання елементів ландшафту й інтер'єру. Дана навчальна дисципліна вивчає принципи, методи та засоби проектування архітектурного простору, орієнтованого на людину, екологію та культуру, що інтегрує архітектуру, дизайн, урбаністику, екологію та соціальні аспекти.		
13.	Мета освітнього компонента	Ознайомлення студентів з основами комплексного проектування комфортного, функціонального та естетичного архітектурного середовища життєдіяльності людини та визначення шляхів і можливостей гуманізації оточуючого людину предметно-просторового середовища необхідними знаннями з різних галузей архітектурної науки і дизайну на всіх етапах проектного процесу, що враховує екологічну сталість, відповідає соціальним потребам суспільства, базується на інноваційних підходах до збереження ресурсів.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	1. Освітній компонент базується на знаннях з таких освітніх компонентів як: Архітектурна та об'ємно-просторова композиція, Архітекту-		

	освітніми компонентами ОП	рне проєктування, Теорія архітектурного проєктування і типологія будівель та споруд 2. Освітній компонент є основою для таких освітніх компонентів як: Основи містобудування, ландшафтного та середовищного дизайну
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушенням академічної доброчесності при вивченні ОК «Дизайн архітектурного середовища» вважаються : академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0 , повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання не самостійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4253
17.	Ключові слова	Середовище, дизайн, комплексне архітектурне проєктування, архітектурна композиція, формоутворення, стиль

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде ...	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Здатен вміти аналізувати середовищні об'єкти, розуміти теоретичні засади формоутворення в галузі дизайну архітектурного середовища, враховуючи екологічну сталість та соціальні потреби суспільства.	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 2. Здатен вміти використовувати теоретичні знання в галузі дизайну архітектурного середовища в процесі архітектурно-дизайнерського проєктування.	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 3. Здатен самостійно вирішувати задачі комплексного підходу при проєктуванні архітектурного середовища в цілому та об'єктів які його формують з урахуванням організації безпечних, інклюзивних, доступних і стійких просторів. .	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 4. Здатен вирішувати композиційні завдання в галузі дизайну архітектурного середовища при проєктуванні середовищних об'єктів різних ієрархічних рівнів, сприятливих для фізичного та психічного здоров'я людей.	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота дена			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. <i>Вступ до курсу дизайн архітектурного середовища.</i> - Загальнотеоретичні відомості в галузі дизайну середовища; - Роль архітектури, містобудування і мистецтва в суспільній культурі; - Сутність поняття дизайну архітектурного середовища. - Сталі підходи в дизайні архітектурного середовища - Архітектурна тема «Місто моєї мрії»	2	6	-	12	1, 2, 3, 9, 11, 14, 15, 16
Тема 2. <i>Витоки дизайну архітектурного середовища в культурі формування штучного довкілля.</i> - Історичні передумови зародження дизайну наприкінці XIX ст; - Стильові напрями в індустріальному формоутворенні кінця XIX ст.; - Перші теорії дизайну в кінці XIX століття; - Архітектурна тема «Слово-образ» як зовнішня реклама закладу обслуговування (торгового центру, ресторану, тощо).	2	6	-	12	1, 2, 3, 6, 9, 11
Тема 3. <i>Сучасний етап розвитку дизайну архітектурного середовища.</i> - Модерн, пошук нового архітектурного стилю; - Зародження функціоналізму в США; - Перші ідеї функціоналізму в Європі, німецький Веркбунд; - Нові дизайнерські школи Європи; - Архітектурна тема «Фірмовий знак», як логотип організації в зовнішній рекламі.	2	6	-	12	1, 2, 3, 6, 9, 11
Тема 4. <i>Становлення дизайну архітектурного середовища, як самостійної галузі архітектурного проектування.</i> - Провідні види сучасного дизайну; - Сутність поняття дизайну архітектурного середовища; - Основні завдання дизайну архітектурного	2	6	-	12	1-4, 6, 9-11, 16

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

середовища; - Основні напрями дизайну архітектурного середовища; - Архітектурна тема «Мала архітектурна форма (в'їзний знак, альтанка, зупинка громадського транспорту)».					
Тема 5. <i>Передумови і засади проєктування архітектурного середовища.</i> - Дизайн середовища, як особливий вид проєктної творчості; - Комплексне формування міського середовища; - Архітектурна тема «Інтер'єр в єдиному стилі».	2	6	-	12	1-4, 9, 10, 11, 13, 14, 16,18
- Тема 6. <i>Основи комплексного проєктування архітектурного середовища.</i> - Принципи дизайну архітектурного середовища; - Основні підходи в дизайні архітектурного середовища; - Архітектурна тема «Індивідуальний житловий будинок в єдиному стилі, як елемент міського середовища».	2	8	-	12	1-3, 5, 8-11, 14, 15,16
Тема 7. <i>Засоби дизайну архітектурного середовища.</i> - Композиція в дизайні архітектурного середовища; - Особливості вирішення композиційних задач в галузі дизайну архітектурного середовища; - Структурні елементи середовищної композиції; - Засоби формування композиції в дизайні архітектурного середовища. - Підсумкова робота «Комплексна архітектурна задача в галузі дизайну архітектурного середовища» .	2	8	-	18	1-5, 7-11, 12, 13, 14, 17, 18
Всього	14	46	-	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Здатен вміти аналізувати середовищні об'єкти, розуміти теоретичні засади формоутво-	<i>Словесні методи</i> – пов'язані із ознайомленням з теоретичним матеріалом за допомогою лекцій та наочною демонстрацією з використанням мультимедійних технологій.	15	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання	20

рення в галузі дизайну архітектурного середовища, враховуючи екологічну сталість та соціальні потреби суспільства.	<i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.		індивідуальних творчих завдань.	
ДРН 2. Здатен вміти використовувати теоретичні знання в галузі дизайну архітектурного середовища в процесі архітектурно-дизайнерського проєктування.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані із ознайомленням з теоретичним матеріалом за допомогою лекцій та наочною демонстрацією з використанням мультимедійних технологій. <i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	15	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	20
ДРН 3. Здатен самостійно вирішувати задачі комплексного підходу при проєктуванні архітектурного середовища в цілому та об'єктів які його формують з урахуванням організації безпечних, інклюзивних, доступних і стійких просторів.	<i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	15	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	20
ДРН 4. Здатен вирішувати композиційні завдання в галузі дизайну архітектурного середовища при проєктуванні середовищних об'єктів різних ієрархічних рівнів, сприятливих для фізичного та психічного здоров'я людей.	<i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	15	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	30

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль 1			
1.	Контрольна робота на перевірку теоретичного матеріалу (тести множинного вибору)	15 балів /15%	відповідно до графіка навчання

			льного процесу
2.	Індивідуальні творчі завдання за темами 1-3 (3 поточні практичні завдання)	30 балів / 30%	Після закінчення кожної теми
Модуль 2			
3.	Індивідуальні творчі завдання за темами 4-6 (3 поточні практичні завдання)	30 балів / 30%	Після закінчення кожної теми
4.	Підсумкова творча графічна робота	25 балів / 25%	До 14 -15 тижня

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Контрольна робота на перевірку теоретичного матеріалу (тести множинного вибору)	< 5 балів < 50% правильних відповідей	6-9 балів 50-75% правильних відповідей	9-12 балів 75-90% правильних відповідей.	13 -15 балів 90-100% правильних відповідей
Індивідуальні творчі завдання за темами 1-3 (3 поточні практичні завдання)	<5балів Творче завдання не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	5- 7 балів Творче завдання відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, має суттєві не доопрацювання	7-8 балів Творче завдання виконана на достатньо високому рівні, має незначні не доопрацювання	9-10 балів Творче завдання робота виконана на високому рівні
Індивідуальні творчі завдання за темами 4-6 (3 поточні практичні завдання)	<5балів Творче завдання не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	5- 7 балів Творче завдання відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, має суттєві не доопрацювання	7-8 балів Творче завдання виконана на достатньо високому рівні, має незначні не доопрацювання	9-10 балів Творче завдання робота виконана на високому рівні
Підсумкова творча графічна робота	< 13 балів Підсумкова творча робота не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	13-17 балів Підсумкова творча робота відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, має суттєві не доопрацювання	18-22 балів Підсумкова творча робота відповідає завданню, виконана на достатньо високому рівні, має незначні не доопрацювання	22 -25 балів Підсумкова творча робота виконана на високому рівні

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними завданнями	Кожне практичне заняття
2.	Усний зворотний зв'язок на виконання підсумкової творчої роботи	В період виконання підсумкової роботи
3.	Пробне тестування на перевірку теоретичного матеріалу	відповідно до графіка навчального процесу

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Бородай Д.С. Дизайн архітектурного середовища. Курс лекцій для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Суми: СНАУ, 2019. – 34 С.
2. Бородай Д.С., Бородай Я.О. Дизайн архітектурного середовища. Методичні вказівки до практичних занять для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Суми: СНАУ, 2022. – 21 С.
3. Бородай Д.С., Бородай Я.О. Дизайн архітектурного середовища. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Суми: СНАУ, 2022. – 21 С.
4. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення основних понять. Чинний від 2014-01-01. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. III, 57 с
5. Сьомка С.В. Основи дизайну архітектурного середовища/ С.В. Сьомка – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020 – 480 С: іл.
6. Малік Т.В. Історія дизайну архітектурного середовища: Навч. посібник – К.:КНУБА, 2003. – 192 с.
7. Мироненко В.П. Архітектурна ергономіка: підручник. - Київ: НАУ-друк, 2009.-240с
8. Голобородько В. М. Ергономіка для дизайнерів: підручник. – Харків: ХДАДМ, 2012.– 378 с.:Іл.
9. Тімохін В.О. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник/ Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 400 с.
10. Коптєва Г.Л. Дизайн міського середовища: Конспект лекцій для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 - «Архітектура» спеціальності 7.120102, 8.120102 – «Містобудування». - Харків: ХНАМГ, 2008 – 88 с.
11. Синєпупова Н. Композиція. Тотальний контроль / Н. Синєпупова. – Київ: ArtHuss, 2019, 240 с.

6.2. Додаткові джерела

12. Бородай С.П., Бородай Д.С. Аспекти творчого процесу при створенні архітектурної композиції. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і молодих учених «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В.В. Ніколаєнка. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С.90-95
13. Бородай Д.С., Бородай А.С., Бородай С.П., Бородай Я.О. Архітектурно-планувальні тенденції формування рекреаційних комплексів в позаміських зонах на прикладі Сумської області. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник / Головн. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2021. – Вип. 76. – С. 28-36.
14. Д.С. Бородай, А.С. Бородай, С.П. Бородай. Історико-архітектурні особливості Мовчанського монастиря у місті Путивль Сумської області// Науковий вісник будівництва. – 2025. – №112.
15. Бородай Д.С., Бородай С.П., Бородай А.С., Бородай Я.О. Екологічні технології будівництва у сучасній народній архітектурі Північно-Східної України // Містобудування та територіальне планування. - 2021. - Вип. 77. - С. 43-56
16. Дизайн і ергономіка. Крісло оператора. Загальні ергономічні вимоги. Чинний від 2016-09-01. Київ : УкрНДНЦ, 2016. III, 10 с.; рис., табл.
17. Романенко Н.Г., Суржиков І.В., Іщенко Ю.П. Форма і колір – універсальні категорії творчості в дизайні / Теорія і практика матеріально-художньої культури: IV електронна наукова конференція. – Харків: ХДАДМ, 2003. - № 4 – С. 54-58.
18. Дизайнерська діяльність: стан і перспективи. Інформаційно-методичне видання / В.О. Свірко, О.В. Бойчук, В.М. Голобородько, А.Л. Рубцов. – Київ: УкрНДІДЕ, 2014. – 171 с.
19. Свірко В.О., Бойчук О.В., Голобородько В.М., Рубцов А.Л. Нормативне забезпечення дизайнергономічної діяльності. [Текст]: Навчальний посібник. – Київ: УкрНДІ ДЕ НАУ, 2012. – 160 с.: Іл.